

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Bydgoszczy**

Bydgoszcz, dnia 19 października 2011 r.

**Pan
Andrzej Witka-Jeżewski
Prezes
Sądu Rejonowego
we Włocławku**

LBY-4101-20-01/2011
P/11/045

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Bydgoszczy przeprowadziła w Sądzie Rejonowym we Włocławku, zwanym dalej „Sądem”, kontrolę efektów wdrażania przez Sąd przedsięwzięć z zakresu e-administracji w okresie od dnia 1 stycznia 2010 r. do dnia 5 września 2011 r.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawiono w protokole kontroli podpisanym 12 września 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Prezesowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie funkcjonowanie Sądu w kontrolowanym zakresie, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości.

1. Sąd posiadał elektroniczną skrzynkę podawczą (ESP) na portalu e-PUAP, do której dostęp możliwy był poprzez przekierowanie ze strony Biuletynu Informacji Publicznej Sądu, zwanej dalej „stroną BIP Sądu”. Na stronie tej zamieszczono informacje o sposobie doręczania dokumentów elektronicznych, zgodnie z § 5 ust. 2 pkt 1 lit. a rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 29 września 2005 r. w sprawie warunków organizacyjno-technicznych doręczania dokumentów elektronicznych podmiotom publicznym² (obowiązującym do dnia 18 grudnia 2010 r.). Stwierdzono, że na stronie BIP Sądu nie podano informacji o sposobie

¹ Dz. U. z 2007 r., Nr 231, poz. 1701 ze zm.

² Dz. U. z 2005 r. Nr 200, poz. 1651

załatwiana przez obywateli spraw drogą elektroniczną, do czego zobowiązywał art. 6 ust. 1 pkt. 3 lit. d w związku z art. 8 ust. 3 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej³, zwanej dalej „ustawą o inf. publ.”. Nadmienić należy, że w okresie od dnia 1 stycznia 2010 r. do dnia 29 sierpnia 2011 r. nie wpłynął do Sądu żaden wniosek (pismo) za pośrednictwem ESP oraz nie złożono wniosku do Sądu na nośniku informatycznym.

Ponadto nie opracowano instrukcji regulującej szczegółowy sposób postępowania z dokumentami złożonymi w formie elektronicznej, do czego zobowiązywał § 11 ust. 10 instrukcji kancelaryjnej Sądu wprowadzonej zarządzeniem Prezesa Sądu Nr 14/2010 z dnia 27 stycznia 2010 r. Sąd nie posiadał oprogramowania do tworzenia dokumentów elektronicznych przygotowywanych do ich przesyłania za pomocą środków komunikacji elektronicznej w formacie XML oraz opatrywania ich metadanymi stosownie do wymogów rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 30 października 2006 r. w sprawie niezbędnych elementów struktury dokumentów elektronicznych⁴.

2. Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia prowadzenie przez Sąd elektronicznych ksiąg wieczystych. Badanie na wybranej metodą statystyczną próbie 114 pozycji ze zbioru 86.812 ksiąg wieczystych wykazało tylko 2 błędy (1,8 % ogółu badanych ksiąg) polegające na niezgodności ich treści z danymi zawartymi w aktach tych ksiąg i księgami papierowymi. Powyższe dotyczyło daty założenia jednej księgi: „1989-02-07” zamiast „1989-05-07” i nazwy miejscowości w drugiej księdze: „ŁYMIEŻ” zamiast „Tymień”. Błędy te powstały w toku migracji, których dokonywał ośrodek migracyjny ksiąg wieczystych przy użyciu systemu informatycznego. W trakcie kontroli NIK w dniu 29 sierpnia 2011 r. sprostowano błędy w tych księgach. Natomiast w Sądzie w okresie od dnia 1 stycznia 2010 r. do dnia 3 sierpnia 2011 r. w systemie Elektronicznej Księgi Wieczystej wykazano, w wyniku własnych działań, 197 błędów w księgach wieczystych powstałych w trakcie migracji danych, w tym 107 w 2010 r. i 90 w okresie od dnia 1 stycznia 2011 r. do dnia 3 sierpnia 2011 r.

Koszty wdrożenia projektu Nowej Księgi Wieczystej wyniosły 837.346,53 zł. Natomiast roczne koszty utrzymania systemu (bez kosztów osobowych), które obejmowały koszty zakupu wyposażenia i mebli, materiałów biurowych i eksploatacyjnych, napraw i konserwacji oraz szkoleń, wynosiły w 2010 r. i w I półroczu 2011 r. odpowiednio: 103.326,19 zł i 28.496,24 zł.

³ Dz. U. Nr 112, poz. 1198 ze zm.

⁴ Dz. U. Nr 206, poz. 1517

3. Sąd posiadał stronę internetową, będącą jednocześnie jego stroną BIP. Koszty zakupu i wdrożenia systemu BIP wyniosły 390,40 zł, a roczny koszt utrzymania w 2010 r. 4.311,98 zł. Na stronie BIP Sądu zamieszczono podstawowe i aktualne informacje o Sądzie, jednak były one niepełne lub niewystarczające. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły nieudostępnienia informacji m.in. o:

- majątku, którym dysponuje Sąd (wymóg art. 6 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy o inf. publ.);
- sposobach przyjmowania i załatwiania spraw (wymóg art. 6 ust. 1 pkt. 3 lit. d ustawy o inf. publ.);
- prowadzonych rejestrach, ewidencjach oraz sposobach i zasadach udostępniania danych w nich zawartych (wymóg art. 6 ust. 1 pkt. 3 lit. f ustawy o inf. publ.);
- danych publicznych dotyczących dokumentacji przebiegu i efektów kontroli oraz wystąpień, stanowisk, wniosków i opinii podmiotów ją przeprowadzających (wymóg art. 6 ust. 1 pkt. 4 lit. a tiret drugie ustawy o inf. publ.).

Na stronie BIP Sądu znajdowała się zakładka umożliwiająca przekierowanie do internetowego Podsystemu Dostępu do Centralnej Bazy Danych Ksiąg Wieczystych Ministerstwa Sprawiedliwości. Natomiast brak było informacji o możliwości zapoznania się z treścią księgi wieczystej w ww. sposób.

W Sądzie nie było możliwości obsługi elektronicznych wniosków o wydanie odpisów z księgi wieczystej oraz możliwości uzyskania przez Internet odpisu księgi wieczystej w sposób zapewniający skutek prawny taki jak dokumentu papierowego oraz dostępu do informacji o stanie spraw prowadzonych przez Wydział Ksiąg Wieczystych, objętych systemem Nowej Księgi Wieczystej (NKW). Powyższe spowodowane było m.in. niewprowadzeniem systemu informatycznego przez Ministra Sprawiedliwości odpowiedzialnego za wykonanie zadań dla sądów, zawartych w Planie Informatyzacji Państwa na lata 2007-2010, zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 28 marca 2007 r. w sprawie Planu Informatyzacji Państwa na lata 2007-2010⁵. Z treścią księgi wieczystej można było zapoznać się drogą elektroniczną jedynie przez stronę podmiotową BIP Ministerstwa Sprawiedliwości.

W Sądzie nie opracowano i nie stosowano procedur publikowania informacji na stronie BIP oraz nie było wyznaczonej i odpowiedzialnej osoby za przekazywanie Ministrowi Spraw Wewnętrznych i Administracji (jako ministrowi właściwemu do spraw informatyzacji) informacji niezbędnych do zamieszczenia na stronie głównej BIP oraz dokonywania zmian treści informacji publicznych udostępnianych na stronie BIP Sądu, stosownie do wymogów § 15 ust. 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 stycznia

⁵ Dz. U. Nr 61, poz.415

2007 r. w sprawie Biuletynu Informacji Publicznej⁶, zwanego dalej „rozporządzeniem w sprawie BIP”.

Zamieszczane w BIP przez Sąd informacje były niewłaściwie oznakowane. Brak było oznaczenia osoby wytwarzającej i zamieszczającej informację oraz czasu jej wytworzenia i udostępnienia, stosownie do wymogów art. 8 ust. 6 pkt 2, 3 i 4 ustawy o inf. publ. np. w 5 (31,3%) przypadkach spośród 16 badanych informacji w ogóle brak było metryczki, tj. danych określających tożsamość osoby, która wytworzyła lub odpowiadała za treść informacji oraz oznaczenia czasu wytworzenia informacji i jej udostępnienia. Natomiast w pozostałych 11 przypadkach (68,7%) w metryczce nieprecyzyjnie określano dane o osobie wytwarzającej lub udostępniającej informację oraz o czasie ich udostępnienia.

Strona BIP Sądu nie zawierała, stosownie do wymogów § 11 ust. 1 pkt. 2-4 rozporządzenia w sprawie BIP: adresu redakcji strony BIP Sądu, imienia i nazwiska, numeru telefonu, numeru telefaksu i adresu poczty elektronicznej co najmniej jednej z osób redagujących tę stronę oraz instrukcji korzystania z tej strony.

W trakcie kontroli NIK, zamieszczono na stronie BIP Sądu wymagane informacje publiczne, za wyjątkiem informacji o możliwości załatwiania przez obywateli spraw drogą elektroniczną, zapoznania się z treścią księgi wieczystej przez Internet, danych publicznych o dokumentacji przebiegu i efektów kontroli oraz wystąpień, stanowisk, wniosków i opinii podmiotów je przeprowadzających. Zmieniono także treść metryczek poprzez wskazanie tożsamości osób, które je wytworzyły i opublikowały.

4. Prezes Sądu i Kierownik Finansowy Sądu wprowadzili w dniu 25 czerwca 2010 r. zarządzeniem Nr 45/2010 procedury określające organizację kontroli zarządczej oraz przebieg procesów gospodarczych w Sądzie. Jednak nie opracowano procedur zarządzania ryzykiem, nie przeprowadzono identyfikacji i analizy ryzyk, wytyczenia ich obszarów oraz stworzenia rejestru ryzyk. W badanym okresie nie przeprowadzono kontroli w zakresie udostępniania informacji publicznej. Wobec tego nie osiągnięto w pełni celu zawartego w planie działalności Sądu na 2011 r., polegającego na ułatwieniu dostępu obywateli do wymiaru sprawiedliwości poprzez m.in. udostępnianie informacji na stronie internetowej Sądu.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. Podjęcie działań do stworzenia warunków do wysyłania i przyjmowania dokumentów elektronicznych, w tym opracowanie instrukcji regulującej szczegółowy sposób

⁶ Dz. U. Nr 10, poz. 68

postępowania z dokumentami złożonymi w formie elektronicznej oraz wdrożenie oprogramowania do ich tworzenia i przesyłania w formacie XML.

2. Opracowanie i wdrożenie procedur publikowania informacji na stronie BIP Sądu.
3. Udostępnienie na stronie BIP Sądu wszystkich właściwie oznaczonych informacji wymaganych przepisami ustawy o inf. publ., w tym informacji o możliwości załatwiania przez obywatela spraw drogą elektroniczną oraz zapoznania się z treścią księgi wieczystej przez Internet.
4. Wyznaczenie osoby odpowiedzialnej za przekazywanie Ministrowi Spraw Wewnętrznych i Administracji informacji niezbędnych do zamieszczenia na stronie głównej BIP oraz dokonywania zmian treści informacji publicznych.
5. Opracowanie procedur zarządzania ryzykiem, przeprowadzenie identyfikacji i analizy ryzyk, wytyczenia ich obszarów oraz stworzenia rejestru ryzyk.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Bydgoszczy, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Prezesa w terminie 21 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu Prezesowi prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury NIK w Bydgoszczy umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.